

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 1/2018

Aika: Torstai 11.1.2018 klo 14.00 - 15.30

Paikka: STM, Kirkkokatu 14, iso kokoushuone, 00170 Helsinki

Läsnä: Johanna Björkroth, HY, pj.
Irma Saloniemi, TY, vpj.
Hinni Papponen, STM, varajäsen
Eriika Melkas, YM, jäsen
Hannu Miettinen, MMM, varajäsen
Jaakko Kangasjärvi, HY, pysyvä asiantuntija
Katileena Lohtander-Buckbee, SYKE, asiantuntija
Kim Tilli, Evira, asiantuntija
Annikki Welling, Evira, asiantuntija
Kirsi Törmäkangas, STM, pääsihteeri
Anna Kaisa Vääänen, STM, asiantuntija
Hannele Leiwo, STM, siht.

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Asiantuntijoiden kuuleminen

Kim Tilli/Evira piti esityksen, jossa valotettiin GM-petunioiden valvontasuunnitelmaan liittyviä kysymyksiä. (Liite)

Annikki Welling/Evira raportoi lyhyesti siemenanalytiikan kynnsarvoihin ja niiden valvontaan liittyvistä kysymyksistä.

Katileena Lohtander-Buckbee/SYKE kertoi seuraavassa biodiversiteettikokouksessa 24.1.2018 [*Informal Expert Meeting on Digital Sequence Information on Genetic Resources*] esillä olevasta digitaalisen sekvenssidatan käytön sisällyttämisestä biodiversiteettisopimukseen.

Lautakunta kävi asiasta vilkasta keskustelua. Kokoukseen osallistuu ympäristöhallinnon edustajia, mutta todettiin, että myös STM:n edustus olisi erittäin hyödyllinen.

3. Edellisten kokousten pöytäkirjat

Edellisten kokousten pöytäkirjat hyväksyttiin.

4. Esiteltävät asiat

- 4.1 Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta **EFSA-GMO-BE-2013-117**, maissi MON 87427 × MON 89034 × NK603.

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (SANTE/11888/2017).

Päätös: Esityksen mukainen.

- 4.2 Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta **EFSA-GMO-RX-003**, maissi 59122.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (SANTE/ SANTE/11331/2017).
Päätös: Esityksen mukainen.
- 4.3 Päätös geenitekniikkalain mukaisten maksujen perimättä jättämisestä ilmoituksesta **25/M/17**.
Esitys: Esitetään, että ilmoitusta 25/M/17 koskeva käsittelymaksu jätetään perimättä kokonaisuudessaan.
Päätös: Esityksen mukainen.
- 4.4 Geenitekniikan lautakunnan vastausehdotus Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan notifiointiin **SCBD/SPS/DC/MM/DA/86806 (2017-087)** elävien muuntogeenisten organismien suljetun käytön eristämisen- ja suojaustoimenpiteistä.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta toimittaisi ympäristöministeriölle Liitteen 5b mukaisen listauksen suljetun käytön eristämisen- ja suojaustoimenpiteisiin liittyvistä säädöksistä, suosituksista ja esimerkeistä käytettäväksi Suomen notifiointivastauksen valmistelussa.
Päätös: Esityksen mukainen.
- 4.5 Geenitekniikan lautakunnan toimenpiteet Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan notifiointiin **SCBD/SPS/DC/MM/DA/87054 (2017-141)** johdosta.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta pyytäisi ympäristöministeriöltä tiedoksi EVIRAn ja Tullin toimittamat tiedot, jotka liittyvät CBD-notifiointiin SCBD/SPS/DC/MM/DA/87054 (2017-141) vastaamiseen.
Päätös: Esityksen mukainen.

4. Tiedotusasiat

- 4.1 Direktiivin 2001/18/EY sääntelykomitean 26.1.2018 asialistalla olevat siemenanalytiikan kynnysarvoihin ja GM-petunioiden valvontasuunnitelmaan liittyvät kysymykset (EVIRA). Sääntelykomitean kokoukseen osallistuu Kirsi Törmäkangas, Eviran edustajaa vielä selvitetään.
- 4.2 Merkittiin tiedoksi geenitekniikan lautakunnan toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä.

5. Muut asiat

- 5.1 Maa- ja metsätalousministeriöltä on saapunut lausuntopyyntö (dno 1/F/18) hallituksen esityksestä laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta, lausunnon määräaika 16.2.2018. Lausuntoa luonnostellaan Tiimeri-työtilassa lautakunnan jäsenten kommenttien pohjalta.
- 5.2 Sosiaali- ja terveysministeriöön on saapunut kirjallinen kysymys CRISPR/Cas9-geenitekniikan eli geenieditoinnin sääntelystä lainsäädännössä.

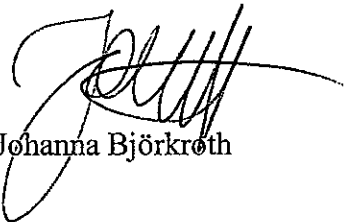
6. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraavat kokoukset pidetään 5.2.2018 klo 14.00 ja 6.3.2018 klo 9.00.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.30.

Puheenjohtaja

Johanna Björkröth

Päsihteeri

Kirsi Törmäkangas

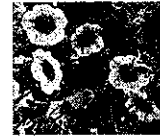
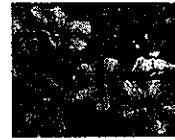
Kartoituksen periaatteita

Komission edellyttää edelleen kartoitettavan GM-lajikkeita

- Päädyimme jatkamaan kartoitusta suvun *Petunia* parissa
- Uutena otamme tutkittavaksi suvun *Calibrachoa*, pikkupetunia
- Pyritään pääsääntöisesti varmistamaan, ettei ammattimaisille toimijoille (viljelijät) toimiteta muuntogeenisiä taimia
- Suunnitelmiin ei sisälly kartoituksia ryhmäkasvien vähittäismyynnissä
- Kartoitukset tekevät Eviran ja ELY-keskusten tarkastajat
- Kartoitus perustuu näytteiden testaukseen

Petunia

Calibrachoa

Kim Tilli 11.1.2013

2

Taimituotanto

- Jokaiselta taimituottajalta ja -toimittajalta vähintään 5-10 näytettä
- Heitä on 5-6 kpl
- Näytteet otetaan *Petunian* ja *Calibrachoon* eri lajikkeista
- Taimituotannossa ei oteta muista suvuista tai lajeista GM-näytteitä
- Näytteet otetaan taimituotantokauden aikana keväällä
- Sekä siemen- että pistokaslajikkeista voidaan ottaa näytteitä
- Lajiketta valittaessa voi hyödyntää Eviran verkkosivuilla *kasvit/myynti- ja markkinointi/muuntogeeniset kasvit/ tuotteet gm/gm-petuniat* löytyviä linkitettyjä luetteloita muuntogeenisiksi todetuista petunia-lajikkeista
- Samoista lajikerhyistä voi mahdollisesti löytyä vielä tutkimattomia lajikkeita
- Vaihtoehtoisesti voi todeta lajikkeen olevan jo tutkittu
- Pieni puute on, ettemme tiedä eliminoituja lajikkeita

Kim Tilli 11.1.2013

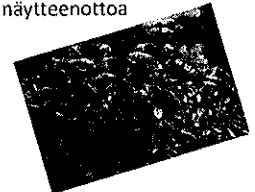
3

Kasvihuonetuotanto

Muuntogeeniset tuotteet

- Viljelyssä olevasta kukkivasta petuniasta ja pikkupetuniasta (*Calibrachoa*) otetaan näytteitä vain...
- Jos on syytä epäillä näiden olevan muuntogeenisiä
 - lajikenimen tai
 - ominaisuuksiensa (kukan väri tai koko, kasvutapa) vuoksi
- Muista kasvisuvuista ei suunnitella näytteenottoa
- Piilosaastunanäytteitä ei oteta

Kim Tilli 11.1.2013

4

Markkinavalvonta

- Ruukkukasveja sekä leikkokukkia tarkastetaan kukkatukuissa ympärivuotisesti
- GM-leikkoneilikoiden markkinoinnin ehtona olevan merkinnät tarkastetaan myyntipäällyksistä sekä tarvittaessa neilikkaerien asiakirjoista
- Myös ryhmäkasveja (= kesäukat) voidaan tarkastaa loppukeväästä-alkukesästä
- Myyntivalmiista kukkivasta petuniasta ja pikkupetuniasta otetaan näytteitä jos on syytä epäillä näiden olevan muuntogeenisiä
- Jos myynnissä olevaa kasvia tai kasvituetta epäillään muuntogeeniseksi, sen toimitusasiakirjoista otetaan kopio t. kuva

Kim Tili 11.1.2018

5

GM-neilikat

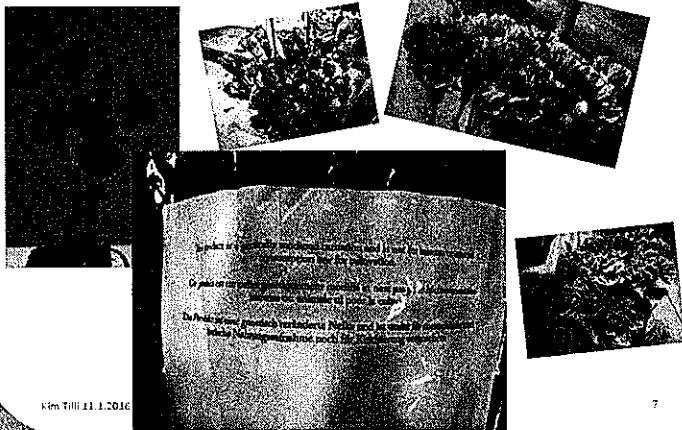

- GM-neilikoiden tarkastus jatkuu samalla tavalla kuin viime vuonna
- EU on hyväksynyt GM-leikkoneilikoiden markkinoinnin toimijalle *Fresh Chain B.V. Bloemenveiling Flora Holland*
- Ehtona on merkintä, että ne sisältävät muuntogeenistä ainesta
- "This product is a genetically modified carnation and is not for human or animal consumption nor for cultivation"
- Hyväksytyt lajikkeita ovat mm. Florigene[®]Moonshadow[™], Florigene[®]Moonqua[™] ja Florigene[®]Moonlite[™]
- Näihin on siirretty sinisen värin geeni
- Jos markkinavalvonnassa todetaan myynnissä olevista GM-leikkoneilikoista puuttuvan jokaisessa pakkauksessa (kimppupussi) vaadittava teksti...
- ...Evira antaa markkinointikiellon ja raportoi asian Geeniteknikan lautakunnalle

Kim Tili 11.1.2018

5

Sallittuja GM-neilikoita

Kim Tili 11.1.2018

7

Tarkastettava näyte ja tallennukset

- Kasvilajista tai -lajikkeesta otetaan näytteeksi versoja lehtineen tai kokonaisia kasveja 5 kpl (tai versoja lehtineen vastaava määrä)
- Näytteenotossa noudatetaan tautinäytteenottohygieniaa ja vaihdetaan kertakäyttökäsineitä lajikkeen vaihtuessa
- Näyttepusseihin merkitään myös lajikenimi
- Näytteet postitetaan Eviran pakettikorttia käyttäen kirjoittaen lisätietoja -kohtaan Annikki Welling, Kemian laboratorio
- Kasvien toimitusasiakirjoista tallennetaan kopio Eviran tarkastusten tallennusjärjestelmään liitteeksi ja tunnistetiedot kirjataan tarkastuslomakkeen lisätietoja-ruutuun
- GM-kasvien näytteenotossa tarkastuslomakkeelle kirjataan tarkastettu tuhoaja -kohtaan GM tai GM-epäily
- Mahdollistaa tilaston oton

Kim Tili 11.1.2018

3

Toimenpiteet

Geenitekniikkalain perusteella

- Jos analyysin perusteella todetaan muuntogeenisiä (GM) kasveja, Evira määrää päätöksellä toimijan poistamaan nämä kasvit tuotannosta ja markkinoilta
- EU:n alueella ei GM-kasvien tuotannoille tai myynnille ole myönnetty lupaa, pl. neilikka
- Tarpeelliset tiedot asiakirjoineen ja tutkimustodistuksineen GM-kasvieristä on toimitettava välittömästi Eviran sektorivastaavalle ylitarkastajalle
- Ainoastaan Geenitekniikan lautakunnan esittelijäksi valtuuttama henkilö voi esitellä tai antaa päätöksen, joka pohjautuu geenitekniikkalakiin
- Muuntogeeninen kasvituote raportoidaan Geenitekniikan lautakunnalle
- Tuotannosta ja markkinoilta poistaminen on myös valvottava
- Kasvit on tuhottava paikan päällä tai lähellä (ei sisälly ohjeisiin)

